

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 94/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu vlády Slovenskej republiky č. 665 z 18. októbra 2020 k návrhu na prípravu a vykonanie celoštátneho testovania obyvateľstva na území Slovenskej republiky na prítomnosť ochorenia COVID-19 v čase núdzového stavu a uzneseniu vlády Slovenskej republiky č. 693 z 28. októbra 2020 k návrhu na ďalšie rozšírenie opatrení v rámci vyhláseného núdzového stavu podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov vyhláseného uznesením vlády Slovenskej republiky č. 587 z 30. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. novembra 2020, doplnenou 25. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na slobodu pohybu a pobytu podľa čl. 23 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Tiež navrhuje zrušiť namietané uznesenie vlády Slovenskej republiky z 28. októbra 2020 a priznať mu finančné zadostučinenie 10 000 eur. Zároveň žiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľ namieta, že obmedzenia, ktoré boli spojené s absolvovaním alebo neabsolvovaním celoplošného testovania obyvateľstva Slovenskej republiky na prítomnosť ochorenia COVID-19, mu spôsobili viaceré problémy v osobnom a pracovnom živote. Podpísali sa na jeho psychickom

zdraví, keďže pociťoval výraznú neistotu v osobnom živote, strach a pocit obmedzenia jeho základných ľudských práv a slobôd.

II.

3. Podľa obsahu možno návrh sťažovateľa na začatie konania v predmetnej veci posúdiť ako ústavnú sťažnosť, keďže sa ním domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva a slobody zaručeného v ústave namietanými uzneseniami vlády Slovenskej republiky.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Zášahom, ktorým malo dôjsť k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľa a proti ktorému jeho ústavná sťažnosť smeruje, je uznesenie vlády Slovenskej republiky o rozšírení opatrení počas vyhláseného núdzového stavu podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov a uznesenie vlády Slovenskej republiky o príprave a vykonaní celoštátneho testovania obyvateľstva Slovenskej republiky na prítomnosť ochorenia COVID-19, teda rozhodnutia nadväzujúce na rozhodnutie o vyhlásení núdzového stavu, na ústavný prieskum ktorých je ústavný súd podľa ústavy oprávnený v osobitnom type konania podľa čl. 129 ods. 6 ústavy, a nie v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

6. Podľa čl. 129 ods. 6 ústavy rozhoduje ústavný súd o tom, či rozhodnutie o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a na toto rozhodnutie nadväzujúce ďalšie rozhodnutia boli vydané v súlade s ústavou alebo ústavným zákonom.

7. Podľa § 189 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov návrh na začatie konania podľa čl. 129 ods. 6 ústavy o súlade rozhodnutia o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a ďalších na neho nadväzujúcich rozhodnutí s ústavou alebo ústavným zákonom môžu podať: (a) najmenej pätina poslancov národnej rady, (b) prezident, (c) vláda a (d) generálny prokurátor.

8. Z čl. 129 ods. 6 ústavy vyplýva, že do právomocí ústavného súdu patrí rozhodnutie o tom, či vyhlásenie núdzového stavu a ďalšie na neho nadväzujúce rozhodnutia boli v súlade s ústavou alebo ústavným zákonom. Táto právomoc je však obmedzená § 189 zákona o ústavnom súde tak, že návrh môže podať najmenej pätina poslancov národnej rady, prezident, vláda alebo generálny prokurátor a tento súlad sa preskúmava v osobitnom konaní podľa § 189 až § 197 zákona o ústavnom súde.

9. Vylúčené je preskúmanie vyhlásenia núdzového stavu a ďalších na neho nadväzujúcich rozhodnutí v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 129 ods. 6 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu, a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2

ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľa. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu preskúmavajúci vec sťažovateľa nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010). Senát ústavného súdu nedisponuje teda právomocou rozhodnúť o tom, či namietané právne akty nadväzujúce na vyhlásenie núdzového stavu v kontexte argumentácie sťažovateľa sú alebo nie sú v súlade s ústavou, a preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde (zohľadniac okolnosť, že návrh bol podaný ako ústavná sťažnosť, a s poukazom na nasledujúci bod tohto odôvodnenia týkajúci sa interne rozlíšenej právomoci pléna ústavného súdu).

10. Nadväzujúc na zmienku o odlišných procesných podmienkach konania podľa čl. 129 ods. 6 ústavy, ústavný súd *obiter dictum* dodáva, že aj v prípade kvalifikácie návrhu sťažovateľa ako návrhu na začatie konania podľa čl. 129 ods. 6 ústavy by musel byť tento návrh odmietnutý ako podaný zjavne neoprávnenou osobou [§ 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde] pre nedostatok aktívnej procesnej legitímácie sťažovateľa ako fyzickej osoby na iniciovanie konania podľa čl. 129 ods. 6 ústavy (k tomu porovnaj I. ÚS 85/2012, I. ÚS 21/2012), keďže podľa § 189 zákona o ústavnom súde návrh na začatie tohto typu konania môžu podať výlučne: a) najmenej pätina poslancov národnej rady, b) prezident, c) vláda a d) generálny prokurátor. K rovnakému záveru už dospel ústavný súd aj v uznesení č. k. IV. ÚS 270/2021 z 25. mája 2021.

11. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pre ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

12. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripája k tomuto rozhodnutiu odlišné stanovisko sudca Peter Straka, ktoré sa týka výroku a odôvodnenia rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2023

Robert Šorl
predseda senátu